Vyfde Jaer. N° 30. Zaturdag, 24 July 1858.

DE POSTRYDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

De POSTRYDER verschynt eens per week, 's zaterdags.
Men schryft in te Tongeren by de W^e J.-P. COLLÉE, boekdrukker en uitgever van dit blad, groote markt, n° 20, en by alle postdirecteurs.
Alle toezending van brieven, annoncen, geld, enz., moet gefrankeerd zyn.

Het abonnement vooraf betaelbaer is bepaeld op 5 fr. per jaer.
» » » 3 fr. per half jaer.
Een blad afzonderlyk . . . . . 20 centimen.
De aenkondigingen, per drukregel. . . . 15 »
De reklamen » » . . . . . 25 »

By het zenden van aenkondigingen is eenieder verzocht duidelyk uit te drukken of dezelve in den POSTRYDER alleen, ofwel ook in het fransch blad, le COURRIER DU LIMBOURG, moeten opgenomen worden. Deze laetste, voor verscheidene achtereenvolgende keeren gegeven genieten voordeeliger conditiën.

TONGEREN, DEN 24 JULY.

Provinciale-raed van Limburg.

Zitting van den 13 july.

VOORZITTERSCHAP VAN M. JAMINÉ.

De zitting wordt geopend om 12 uren. M. de gouverneur woont dezelve by. 31 leden en de griffier zyn tegenwoordig.

Onder de stukken die aen den raed worden medegedeeld bemerken wy de vraeg van de watering van Schuelensbrouck, strekkende om den raed te doen aendringen by het gouvernement om de aenlegging te bekomen van eenen yzeren weg van Hasselt op Antwerpen door Herck-de-stad en Diest. Deze vraeg it verzonden naer de vierde commissie.

M. de gouverneur onderhoudt den raed over de herinrigting der landbouw-comicen. Hy legt op het bureel neder een zeker getal exemplaren van het reglement dat het Staetsbestuer daerover ontworpen heeft en dat door den hoogen raed van landbouw is aengenomen. Hy doet aenmerken dat de schikkingen van dit reglement volgens de omstandigheden kunnen veranderd worden. Men weet dat volgens dit reglement alle landbouw-societeiten eener provineie aen een middenpunt zouden verbonden worden om eene soort van federatie uit te maken. Het gouvernement, zegt M. de gouverneur om te eindigen telt op uwe medewerking om het beoogde doel te bereiken.

Er wordt mededeeling gegeven van eenen brief van M. den minister van openbare werken, in antwoord op de vraeg der permanente deputatie, strekkende om de uitvoering te bekomen van eenige openbare werken in Limburg en onder anderen van eenen yzeren weg voor Tongeren. Wy hebben reeds verleden week gezegd dat het antwoord van den minister eene stellige weigering behelst om aen Limburg of Tongeren iets te verleenen.

M. Beckers vraegt dat het reglement op het sluiten der herbergen veranderd worde. De deputatie wordt gelast zich met de zaek bezig te houden.

Zitting van den 14 july.

VOORZITTERSCHAP VAN M. JAMINÉ.

M. de gouverneur woont de zitting by. 31 leden en de provinciale griffier zyn tegenwoordig.

M. de Menten vraegt dat de raed zich tegenstrydig toone aen het wetsontwerp, strekkende om verschotten te doen aen de gemeentens om dezelve te helpen in het dekken der onkosten van opbouwing en meublering van scholen. M. de gouverneur geeft ontleggingen waeruit blykt dat het gouvernement eerstens het advies van den provincialen-raed vraegt over de uitwerksels der ontworpene maetregels wier doel is van in een mael de materieele inrigting van het lager onderwys te voltrekken. Tweedens, dringt het gouvernement aen opdat de provincie, zooals de Staet een buitengewoon krediet stemme om de dringenste noodwendigheden der scholen te voldoen. M. de gouverneur beveelt dit voorwerp aen al de aendacht van den raed.

Het tweede voorwerp van het dagorde is de benoeming van een lid gelast met de naziening der pensioenkas. M. Barthels wordt eenparig gekozen.

M. Teeuwens vraegt dat de Deputatie gelast worde van aen het gouvernement de vermindering der regten op het kanael der Kempen te vragen. Dit voorstel wordt aengenomen.

MM. de Menten, Verkoyen, Vliegen, Breuls, Ulens, Van Willigen, Smits en Vanham leggen een voorstel neer, strekkende om in het budget eene som van 500 fr. te doen brengen om by te dragen in de uitgaven welke het gouvernement bestemt tot het aenkoopen van hengsten van vreemd ras.

Men herneemt het vyfde voorwerp van het dagorde over de onbevaerbare waterloopen. De voorstellen der speciale commissie over dit ontwerp worden aengenomen.

Na de stemming van het provinciael budget van ontvangsten en uitgaven wordt de sessie gesloten, onder het herhaeld geroep van *Leve de Koning!*

De veldwachters.

De veldwachters beginnen petitien in te dienen om verbeteringen in hunnen toestand en verhooging hunner jaerwedde te vragen.

Die nederige en arme bedienden doen in hunne vertoogschriften zien dat, terwyl zy aen gemeente en land, aen rust en orde de nuttigste en grootste diensten bewyzen, terwyl zy de eigendommen en regten van al de ingezetenen beveiligen, en dat zy byna alleen in den buiten de vreedzame en eerlyke lieden tegen de aenvallen der kwaeddoeners beschermen, echter hunne geldelyke en maetschappelyke toestand nog slechter is dan dien van den geringsten ambachtsman.

In sommige gemeentens zyn zy gedwongen zich te vernederen in het doen van jaerlyksche omhalingen van levensmiddelen by de landlieden.

Andere zyn genoodzaekt als knechten by partikulieren te dienen.

Het is alzoo dat de veldwachter, in vele plaetsen, met minachting, ja, somtyds als een bedelaer of als een slaef aenzien wordt.

Hoe kan zulk een werktuig de wet en het openbaer gezag doen eerbiedigen?

Wat moet zulk een ongelukkige gaen doen als hy vrouw en kinderen heeft?

Men ziet het, de vraeg der veldwachters is eene vraeg van menschlievendheid, maer zal dezelve ingewilligd worden?

Nu men miljoenen en nog miljoenen leeningen en contributien heft, zal men toch een klein sommeken voor de ongelukkige veldwachters hebben?

Wy gelooven het niet: de groote mannen van het progres krygen zoo veel geld als zy willen; de vergulde luijerikken die reeds duizenden trekken om niets te doen als pennen te snyden en hun handteeken te zetten vet men aen met duizende franks traktementverhooging, maer de nederige en nuttige ambtenaer wordt verstoten.

Het nieuw licht straelt alleenlyk op de geldzakken en de klikkebroers!

Als weergalm der talryke en gegronde klagten, hebben wy gezegd dat M. de minister van oorlog nog gedurig zoo weinig tydelyke verloften toestond aen de militairen der landelyke gemeenten die men zoo noodig heeft om in den oogst te werken. Men verzekert ons, inderdaed, van verscheidene kanten, dat het getal militianen die tot nu toe de permissie gekregen hebben om hunne ouders, welke van werk overlast zyn te gaen helpen, zeer beperkt is, en het getal niet overtreft dergene die de voorledene jaren deze gunst hadden bekomen.

DE FABRIEK.

(*Vervolg en einde.*)

Ons bezoek strekte zich thans verder uit; wy doorliepen de groene weiden, die zich regts en links de kleine rivier, op de zyde van den heuvel uitstrekten. Hier waren stukken katoen met ruiten, bloemen en kolommen, ginder stukken calico op het gras uitgespannen en vormden tapyten als voor een feest.

De klok riep ons aen tafel en stelde een einde aen myn nyverheids-onderzoek; Mevr. M... wachtte ons te midden van hare kinderen; de moederlyke behaegzucht had deze nog liever gemaekt, dan toen ik ze by myne aenkomst had gezien.

Een Paryzenaer zoude misschien de tafel te overvloedig bediend hebben gevonden, en een lekkerbek zoude de voortreffelykheid der wynen hebben geroemd; de meeste (en er waren er vele verschillende) hadden lange zeereizen gedaen, waren in de koloniën geweest, hadden, even als de jeugd, gereisd, om goede hoedanigheden te verkrygen, en waren verouderd, om beter te worden.

Het zilverwerk had van die oude, gewrongene vormen, die thans weêr in de mode komen. M. M... had van zyne reizen niet alleen handelsvoorwerpen medegebragt, maer van elk vreemd land, dat hy bezocht, had hy een goed gebruik, eene aengename of nuttige gewoonte overgenomen, om die in zyn gezin in te voeren en in zyne wooning te vestigen.

Het was tusschen de bloemen der broeikas en onder de oranjeboomen, dat wy koffy dronken. Toen de laetste zonnestralen de vallei begonnen te vergulden, zegde M. M... tot zyne schoondochter: » Lief kind, dezen morgen hebben wy onzen gast dingen getoond, die hem misschien niet veel belang inboezemen, wy zyn hem eene vergoeding schuldig; leiden wy hem naer de oude kloosterruïnen.

— Ik heb één genoegen gesmaekt, ik zal er dezen avond twee hebben, antwoordde ik; ik zal ruïnen zien,... en ik herinner my, mynheer, dat gy my hopen deed, dat mevrouw M... de goedheid zoude hebben my eene geschiedenis te verhalen die met die puinen in verband staet.

Om naer de ruïnen te gaen volgden wy, gedurende een zekeren tyd slingerende lanen, op de een weinig steile zyde van den heuvel getrokken; ten halve de helling gekomen, bemerkte ik, dat het kreupelhout zoo digt niet meer stond; wy waren aen eene opene plaets van het bosch gekomen. Daer verhieven zich, te midden van groote en schoone, eeuwenoude eiken en iepenboomen, de overblyfselen van het Magdalena-klooster; gansch het heiligdom van de oude kerk bestond nog, en de drie spitsbogige vensters, van achter op het koor van ruiten beroofd, vormden als drie gothische lysten, waerin men het blauwe des hemels en het groen der boomen zag.

Wy gingen op eenige steenen zitten, welke de tyd, of de hand der menschen, van het gewelf had doen vallen.

Terwyl wy daer de geurige lucht, die uit de weiden opsteeg, in ademden, terwyl wy door den afstand heen naer het maetgeluid der hamers luisterden en naer het ruischen der watervallen, die de wielen doen gaen, welke het water der kleine riviertjes slaen, en de bobynen en spoelen der weefgetouwen doen draeijen, zagen wy onder het lommerryke loof een zwartgekleeden grysaerd naderen. Zyne schoone zilveren hairen werden door den avondwind bewogen, en op zyn voorhoofd blonk eene zachte zielerust. Het was de geestelyke van het kanton: hy naderde ons, en sprak tot myne gastvrienden als een vader tot zyne kinderen. Nauwelyks was hy by ons neêrgezeten, of wy hoorden de bel van de fabriek de aenkomst van eenige vreemdelingen aenkondigen. » Ah! sprak de grysaerd, het is een fraei bezoek voor u; ik zag twee rytuigen de populierenlaen afkomen; ze waren vol volk.

— Het zyn myne tante en myne nichten, zegde de schoondochter myns gastheers; de heeren zullen wel gedoogen, dat ik haer te gemoet snel.

— Wy zullen met u uwe familie gaen verwelkomen, myne dochter; wy verwachtten ze reeds lang.. Daerna my het woord toesturende, sprak M. M...: Jonge vriend, u met onzen braven herder alleen latende, zal ik u niet om verschooning vragen, overtuigd zynde dat geen uwer zich die oogenblikken zal beklagen, welke gy met elkander zult doorbrengen. Wacht ons hier, wy zullen weldra wederkomen.

Na die woorden verwyderde zich geheel het gezin, en van de ruïnen, alwaer wy gezeten waren, hoorden wy de kinderen, die de kronkelende lanen afliepen, en de jonge moeder, die hen toeriep: » Gy zult vallen! zoo gauw niet! zoo gauw niet! »

— Eerwaerdig heer, sprak ik tot den herder, gy moet gelukkig zyn, eene dergelyke familie in uwe parochie te hebben?

— Oh! mynheer, het is een zegen des hemels.

— Zy moeten wel veel goed doen, want ik weet sedert lang, dat zy goed en edelmoedig zyn.

— Zeker geven zy veel en hunne liefdadigheid is onuitputbaer; maer zy stichten nog meer goed door hunne voorbeelden; want ziet gy. jonge heer, er zyn thans in deze streek vele fabriekanten, die geld geven en laten verdienen; maer zy, die de goede zeden en de godsdienst doen beminnen, door die zelve te beoefenen, zyn zeldzaem. Ik ken huizen, waer men terzelfden tyde het brood geeft, dat het ligchaem voedt en de slechte grondbeginselen, die de ziel dooden. Hier heeft juist het tegendeel plaets: de liefdadigheid houdt zich bezig zoowel met de noodwendigheden der ziel, als met de stoffelyke noodwendigheden, men weet dat *den mensch niet van brood alleen leeft.* De goede voorbeelden zyn vooral noodig in een land als het onze, bevolkt met werklieden, waervan een groot deel uit de steden komen, behebt met slechte begrippen. By M. M... heeft men gedacht, dat het beste middel om de kwade herinneringen te doen verdwynen, was: het godsdienstige onderwys en het lezen van goede boeken; ook heeft de